

"אל תדאג על הלמדנות שלו, מלשבת וללמוד מחוייב שיצא תלמיד חכם".

אעיד נאמנה ממה שראיתי בעיני, שרבינו הוא האדם היחיד בעולם שאפשר לומר עליו שהוא לא היקל מעודו בשום איסור אפילו קל שבקלים. למשל, למדנו לפני עלות השחר, לנערים שלמדו איתו היה מוכן קפה ועוגות, אבל הרב שתה רק מים. אפילו לא קפה. וזה כבר לא חשש הלכתי, רק הנהגה על פי קבלה. בשעתו התפרסם שמרן הגרא"ל שטיינמן זצ"ל אמר שיהודי שעבר אפילו פעם בחייו על דרבנן, כבר לא יכול להיות ר' חיים.

רבינו כותב בספרו 'ארחות יושר' שאל תדבר או תעניין בספר בחזרת הש"ץ, וגם אם אתה רואה אחרים שמדברים, אפילו אם הם תלמידי חכמים, אל תלמד מהם, כי ממה נפשך, אם יש להם סיבה, הרי לך אין את הסיבה. ואם גם להם אין סיבה, הרי באמת גם הם יענשו. ואכן, סיפר הגר"ש אוזבנד שליט"א, ראש ישיבת עטרת שלמה, שרבינו רצה להחזיר ספר לארון והחזון התחיל 'קדיש דרבנן'. אז רבינו קפא על עומדו, עם הספר באוויר, והמתין להכניסו לארון רק בסוף הקדיש. הוא מעיד שכן ראה כמה פעמים.

הדיבורים הללו משקפים מצב מסויים שהיה קיים. לפעמים ת"ח מרוב ידיעתם את שרש הדינים, יודעים על איסור מסויים שאולי יש לדון על מקורו וכו'. ואני עקבתי אחרי רבינו עוד מילדותי לפני הבר מצוה, בניסיון לתפוס אותו פעם מיקל ראש באיזה איסור קל, ואני יכול להעיד, שלא הצלחתי לראותו עובר על שום איסור קל שבקלים. דבר שאיני מרגיש על אף אחד אחר שאני יכול לומר זאת.

מאחורי כל אדם גדול עומדת אישה גדולה

ראש הישיבה הגר"י שפירא שליט"א מבקש להדגיש נושא נוסף הנובע בעצמותו, נושא חשוב אותו הוא רוצה להקדיש לציבור הנשים. "ר' חיים התחיל לשמוע שידוכים בגיל 18-19, אך "לא הלך לו בשידוכים". הוא היה כבד בגופו, עם זקן עבות וזה לא היה מקובל אז. כשהציעו את ההצעה לרבנית בת שבע ע"ה, היא לא ידעה מה להחליט. ר' חיים בקושי דיבר ותיקשר עם העולם והיו לו בעולמו רק תורה והלכה. אך אביה הגר"ש אלישיב זצ"ל לחץ עליה שתסכים. כידוע הוא התבלבל בדרכו לפגישה עימה וכשהגיע לשבת לא ידע מי הכלה ומי אחותה, עד כדי כך... ר' חיים לא ידע לפטפט על הא ודא ומיעט לדבר איתה והיא ישבה ודיברה עם החזון איש. עד שהסטייפלר הציע שכיין שהיא מנהלת חשבונות, לכן שילמדו יחד בחברותא סוגיית "תגרי לוד", שיש בה חשבונות רבים, וכך הם דיברו על הסוגיה... כשהרבנית ילדה את ילדיה, היא נסעה לבדה להוריה כדי לנוח אחר הלידה בקרבתם. סיפרה לי הרבנית כי פעם אחת לא הרגישה טוב, שכבה במיטתה וביקשה ממרן שיכין לה בבקשה כוס תה. כעבור כמה דקות שמעה קולות מהמטבח והיא רצה לשם. את המים החמים היו מחממים בפתיליה של נפט הגר"ח ראה שהמיים מוציא מים בזריף קטן אז הוא תלה את כוס התה על המיחם, אחז בספר ושקע בלימוד. המיחם מילא את הכוס והמים המשיכו והמשיכו עד שמרוב מים המיחם נפל וגרר איתו גם את פתיליית הנפט. ששון ושמחה. "אז הבנתי שאפילו כוס תה אי אפשר לבקש ממנו", אמרה לי הרבנית, וזהו. היא לא דרשה ממנו שיהיה יותר "מוצלח", שייכנס קצת יותר לעניינים. לא. היא המשיכה לאפשר לו ללמוד בדרכו שלו, ואז מה קרה? היא אמרה לי: "במשך השנים התברר לי שהתחתנתי עם ספר תורה".

מסופר על אשתו של אחד מגדולי דור העבר שהתגרשה ממנו, ששאלוה מדוע לא רצתה אותו, הרי הוא ספר תורה מהלך. אמרה: "ספר תורה שמים בארון קודש, לא מתחתנים איתו". כך היא

מל ולא פרע - כאילו לא מל...

אבל היו גם מקרים שהוא ידע שאסור לוותר. ראש הישיבה הגר"י שליט"א מספר על גמ"ח הכספים של רבינו זיע"א. "היה לו גמ"ח כספים, כשאנשים הפקידו אצלו כסף והוא הלווה כספים. החזו"א הורה לו להיות "קצת קשה" עם הלווים ולדאוג שיחזירו את החוב בזמן, כי אם לא- לא יחזירו והגמ"ח יתפורר. וכך הוא נהג. מי שלא החזיר בזמן לא קיבל יותר הלוואה. הוא היה מקבל את הכסף ומבקש ממך לספור ולספור שוב, וכמובן שהיה אפשר לרמות אותו, כי בכספים הוא לא הבין ולא ידע לספור כסף... כל מי שרצה הלוואה, רשם פתק בכתב ידו שחייב ומתי מחזיר וזהו, ללא עדים או ערבים, אלא רק בנאמנות של כתב יד וחתימה.

רבי שאול קוסובסקי זצ"ל טען פעם שהחזיר לו ורבינו אמר שלא, כתוב לו שהוא חייב, אז הוא חייב. פעם אחת חלה ר' שאול ונפל למשכב ונסע לחו"ל לרפואה. רבינו לא ידע מכך וכתב לו מכתב שזמן חובו עבר והוא לא שילם, וחז"ל אומרים (אבות ב, ט): "אמר להם צאו וראו איזוהי דרך ישרה שידבק בה האדם רבי אליעזר אומר עין טובה רבי יהושע אומר חבר טוב רבי יוסי אומר שכן טוב רבי שמעון אומר הרואה את הנולד רבי אלעזר אומר לב טוב... אמר להם צאו וראו איזוהי דרך רעה שיתרחק ממנה האדם רבי אליעזר אומר עין רעה רבי יהושע אומר חבר רע רבי יוסי אומר שכן רע רבי שמעון אומר הלוח ואינו משלם".

וקשה, כך כתב לו רבינו, מדוע כולם הופכים את מה שכותבים ב"עין טובה" ל"עין רעה", ואילו רבי שמעון אמר ש"עין טובה" זה "הרואה את הנולד" ואילו "עין רעה" זה "הלוח ואינו משלם"? אלא בהכרח שמי שלוה ולא משלם הוא לא רואה מראש את הנולד...

לימים התברר לרבינו שר' שאול היה חולה והצטער על ששלח לו מכתב שכזה. סיפר לי יהודי שהיגר לארץ מאנגליה ולקח הלוואה מהגמ"ח של רבינו, ואיחר לשלם כיון שנולד לו בן ועסק בברית. הוא הגיע כעבור זמן לרבינו והתנצל שאיחר לשלם את חובו בגלל שהכניס את בנו בברית. אמר לו רבינו: "הרי מל ולא פרע כאילו לא מל"... היה לו חוש הומור מפותח. אחד שאל אותו אם בנו יכול ללמוד נגינה אצל אישה, חייך רבינו ושאל אם הוא עבד. עבד? תהה האיש ורבינו השיב: "הרי לעבד לומדים לה-לה מאישה..."

שליחות מן השמים להרגיע את הציבור

הגר"ח שליט"א: רבינו אמר כמה פעמים לבני ביתו שבעת הסתלקות אביו הוא הרגיש שמטילים עליו משמים שני תפקידים, האחד להרגיע יהודים, והשני לפתור ליהודים את לבטיהם וספיקותיהם, והוא קיבל זאת על עצמו בהתמסרות גדולה, למרות איבוד זמנו היקר ואיבוד כתיבת ספרים וכו'.

במלחמת המפרץ הרבנית סיפרה לי עצמי, שהיא שאלה את רבינו איך הוא לוקח על עצמו להבטיח שבבני ברק לא יפלו טילים. והוא ענה לה שזה תפקידו להרגיע יהודים.

סיפר לי רבינו, בילדותי נסעתי עם החזו"א לצפת למנוחה. אבא לא היה איתנו. השתובבתי וקיבלתי סטירה קלה מהחזו"א. אני לא זוכר שראיתי עוד אחד שזכה לקבל חוץ ממני. אחרי כמה דקות באתי והתיישבתי על ברכי החזו"א. החזו"א אמר תראו כמה טוהר טבעי יש לילדים, הנה זה עתה קיבל סטירה וכבר בא ומתפייס.

כך סיפר את זה רבינו. אבל קרוב לוודאי שהחזו"א אמר כמה מידות טובות וטהרה יש לילד הזה. אגב, באותה נסיעה, חזרו מצפת לבית הריק, ותוך כדי שמתארגנים נשמע כבר איזה קול של לימוד מבית המדרש. החזו"א התפלא מי שם. הלכו לראות ואמרו שזה חיים הקטן, שזה עתה הגיע וכבר הוא יושב ושונה את החומש או המשניות. החזו"א אמר "הוא - זה יכול להיות"...

הבית שלו היה הפקר לכל כבר שנים רבות. מאות ואלפים נכנסו שם כל יום והוא מעולם לא הרגיש ש"הבית שלי הפקר" ומעולם לא התבטא כך. מתי הוא הרגיש את זה? כשהוא נגע למנהג ישראל, כשהוא לא מצא את ארבעת המינים שלו, רק אז זה הפריע לו!

רבינו אחז שילדים מתחת לגיל בר מצוה אינם אמורים לתקוע בשופר בחודש אלול, אך אני העזתי בכל פעם שבלדרמן לא היה בעל תוקע-הייתי תוקע. הוא העיר לי על כך פעם ופעמיים, אך לא התייחסתי, ברוב העזות הפנים שלי והוא שתק לא העיר לי יותר והמשיך ללמוד עימי בחברותא.

רבינו סבר שאין לנקות את זוגיות המשקפיים בשבת, אך כשהחברותא שלו המשיך וצחצח את משקפיו בפניו, לא העיר לו רבינו דבר והמשיך ללמוד בניחותא. וכך ידועה הייתה מידת סבלנותו העצומה, כשקיבל רבבות פונים בכל נושא ועניין, חלקם עם שאלות משונות ולא רציניות ולא העיר מילה שאינה לצורך. מי ייתן לנו תמורתו!

ומה חסר לו, אלא ללכת לפי מזגו ואופיו ולגדל אותו, זהו לימוד עצום לכל אישה יהודייה!! היו שנים שנחלש והיה קשה לו לרקוד בכל ההקפות בשמחת תורה בלדרמן. אז הוא רקד בהקפה הראשונה והלך לישון, ואילו הרבנית שנהנתה מאוד מההקפות, נשארה בלדרמן עד לסוף ההקפות. רק אז רבינו עשה קידוש וטעם משהו. שאלתי את בנו מדוע רבינו לא מקדש על היין, טועם משהו ורק אחר כך הולך לישון, והם ענו: "אין מושג כזה שאבא עושה קידוש בלי אמא!".

אז הנה, היא השקיעה, גידלה ורוממה אותו, וכתה, לא רק בעולם הבא, אלא גם בעולם הזה!

הבית הזה הפקר!

הגר"ח שליט"א מספר בערגה על סבלנותו העצומה של רבינו. "באחד מערבי הפסח לא מצא את ארבעת המינים שלו, שרצה לשורפם באש כנהוג, כפי שמובא ב"מגן אברהם". הוא חיפש וחיפש ולבסוף הרבנית הסבירה לו היכן זה מונח. הוא אמר לי בכאב: "כל הבית פה הפקר, כל הזמן מסתובבים פה אנשים".

אמרה, ואילו הרבנית קניבסקי ע"ה בחרה דווקא כך לגדל ספר תורה ולרומם אותו.

פעם סיפרה לי הרבנית: "תשמע סיפור מהשבוע. היה כאן יהודי מתקרב ליהדות שביקש מאד לקחת את הרב לירושלים לסנדקאות ברכבו החדש. הרב מתיישב והיא לא מתניעה. הרב יצא והחל ללכת והנה הרכב נדלק. הלה רדף אחרי הרב וקורא לו לחזור. הרב חוזר ושוב זה לא מתניע. הרב יצא ואחריו בעל הרכב. הרב שואל אותו, תגיד האם המכונית הזו נקנתה מכסף של ריבית. הלה החוויר ואמר שהוא עצמו נזהר מריבית, אבל השותף שלו אכן מתפרנס מהלוואות בשוק האפור והוא זה שקנה לו את הרכב במתנה.

מסיימת הרבנית ואומרת: "נו, אז האם לא היה כדאי?".

כוונתה היתה למה שאנחנו מדברים כאן. היו שנים רבות שהיא ראתה איך יש כאלו שאינם מבינים כלל בטיבו של בעלה, ומה הוא חושב על עצמו, והיא המשיכה לתמוך בו ולגדלו בלי להסתכל על כלום, רק על שקידתו ומידותיו ויראתו הקודמת לחכמתו, להיות אשת חבר, בלי לחפש להיות אשת ת"ח מפורסם. והיא מבטאת את שמחתה על שבכל זאת זכתה לראות עולמה בחייה, לאן הגיע בעלה. ואכן, כדאי לשים לב שהיא לא שמחה כלל בפירסומו או שטויות והבלים אחרים מסוג זה. היא שמחה בדרגתו הגבוהה שהגיע אליה, ששומרים עליו מן השמים לא ליהנות מאיסור ושהוא יכול מיד להרגיש במה דברים אמורים.

לא היתה לו שטאל"ה (תפקיד) והוא לא חיפש כלום. כך חי בדירת 2 חדרים והתורה היתה כל עולמו. כשבאתי ללמוד עם רבינו בשלוש וחצי בלילה, היא היתה זאת שפתחה את הדלת. למדנו בחדר בה ישנה הבת הקטנה (הרבנית קולדצקי תחי'). רבינו היה מרים אותה בשנתה על גבו ומניחה במיטתו וכך יכולנו ללמוד.

המבט הנפלא הזה איך מרוממים בעל ואיך גורמים לו לצמוח בלי להתלונן על מה שאין בו

הפנינים הישנות במגירה?
רק ב PERELS תקבלי!

- עיצוב חדשני
- סוגר עדכני
- השחלה מקצועית
- תיקונים

PEARLS

שיינדי - 052-5715714

לכל המשפצים!

רצינו להביע את הערכתנו לקבלן "חומנט חלף" שעשה אצלנו עבודת שיפוץ שהסתיימה השבוע, הקבלן הנ"ל עבד במקצועיות רבה במימנות ובזריזות במסירות ובישור הרבה מעבר למצופה ודאג שנצא מרוצים ולא עזב את הדירה בסיום השיפוץ רק כשאמרנו לו.

אנו מודים לו על כך מאוד.

למרות שנכנסנו לתהליך בחשך גדול ב"ה עברנו בשלום ובשמחה

חשפחת ב. לפרטים - 0527160327 אריאל